

1. Воронянський О. В., Зайончковський Ю. В., Романова С. С. Політологія з модулем «Україна, Європа, світ». – 2021.
2. Воронянський О. В. и др. Національний суверенітет: український вимір в контексті світової політичної думки. – 2017.
3. Воронянський О. Національна еліта сучасної України: проблема визначення //Українознавчий альманах. – 2012. – №. 8. – С. 205-207.
4. Воронянський О. В. Становлення системи державної влади в Україні як результат боротьби груп інтересів //Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Питання політології. – 2011. – №. 18. – С. 128-134.
5. Калініченко В. В. и др. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. – 2016.
6. Kuksa I. et al. State regulation of innovative employment in the context of innovative entrepreneurship development //Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. – 2019. – Т. 41. – №. 2. – С. 228-236.
7. Моїсєєва Н. І. Становлення системної методології досліджень соціальної комунікації //Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2015. – №. 1. – С. 88-95.
8. Моїсєєва Н. Електронна епоха соціальних комунікацій: структурно-діяльнісні трансформації / Н. Моїсєєва // Вісн. Кн. палати. — 2014. — № 3. — С. 49.

Науковий керівник
канд. іст. наук, проф. О.В. Воронянський

Кабашний А.О.

Державний біотехнологічний університет

ТЕОРЕТИЧНА РЕФЛЕКСІЯ НА ПРОБЛЕМАТИКУ СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ

В сучасній Україні гостро стоїть питання сприйняття соціальної нерівності як серед науковців, так і серед населення. Необхідно розуміти наслідки стратифікації українського суспільства та її вплив на політичне та економічне життя, соціальні відносини.

В рамках дослідження ми порівнюємо поняття клас із соціальною стратою. По-перше, чим більшим стає різниця у достатку між середнім класом і елітами – тим більш загострюється відношення між класами. А це в свою чергу веде до таких наслідків: 1. Втрата довіри до інституту влади;
2. Деморалізації населення;
3. Зниження рівня соціальної захищеності.

По-друге, концентрація матеріальних благ у конкретній соціальної страти веде до закріплення її на вершині влади. Тобто становлення олігархії та диктатури політичних меншини. У демократичному суспільстві, це стає неможливим через гарант рівних для всіх прав, якщо більш конкретніше через

право голосу. Але, як неодноразово відмічала Е.М Лібанова, різниця між соціальними стратами середнього класів і малозабезпечених слоїв населення розмивається [1].

Звідси постає важливе питання, як малозабезпечені українці втрачають свої права голосу та представленість в політичному колі? Це усе безпосередньо впливає на рівень соціальної захищеності малозабезпечених верств населення. Через відчуття нерівності фінансової, правової, юридичної, із причин об'єктивних та викликаних суперечу інтересів, нижні соціальні страти піддаються стигматизації бідності. Зараз, з наявних об'єктивних досліджень стає зрозуміло що у більшості випадків бідність спадкова. Із матеріальним становищем переходить й соціальна стигма. Переконаність людини в тому що її голос та інтереси не мають значення. Саме тому, ці люди ігнорують вибори та політичні акції. А також, через це і/або через страх визнати себе 'бідним' вони не звертаються за допомогою до соціальних служб або не отримують ту соціальну допомогу що їм належить.

Як казав Макєєв Сергій Олексійович "первинне значення має ідеологія, саме вона формує в більшій степені відношення до нерівності"[4]. Ідеологія безпосередньо несе відбиток на нації свідомості, як соціалістична ідея Маркса і Енгельса, так і ідеали вільного ринку. Так дуже високий рівень корупції та небажання доповідати о її випадків через так званий інститут блату. Він в свою чергу, перекочував із радянського минулого. На даному етапі ми бажаємо розділяти західну модель економіки, і при цьому свідомо знаходимось у радянському минулому. Це як раз дуже гарно пояснює особливості сприйняття нерівності нашими співгромадянами. Так у суспільстві де панує патерналізм як віра в те що держава має вирішити усі проблеми громадян при тому що у нашій країні панує повна недовіра до влади. Це можна пояснити також радянським минулим, а само панікою тотальної недовіри і підозри що панувала в минулому.

"Соціальний та економічний розвиток – взаємозалежні й взаємодоповнюючі". На думку автора, досліджуючи нерівність соціальну і економічну, неможливо не звернути увагу на політичний аспект, котрий є лише наслідком дійсної форми стратифікації. Чинники, судді, олігархи відносяться до елітарного класу. Середній клас це спеціалісти. Нищій – робітничі. Тенденція збільшення економічної і соціальної відстані між класами є загальним, а не суто персональним феноменом для України [4].

Але деякі цікаві особливості відмінності стратифікації України на прикладі країн ЄС можна відокремити. По-перше, це соціальна мобільність. У країнах ЄС об'єктивно більше соціальних ліфтів. По-друге, як зазначила Е. Симончук існує різниця між само зайнятими у СНГ та країнах ЄС. У той час на заході повно пристарілих кваліфікованих спеціалістів, у нас переважають молоді та енергійні спеціалісти. Окрім того, у Європі класова різниця менш помітна.

Розглядаючи певні відмінності свідомості та історичного досвіду, можна зробити наступні висновки: 1. На наше індивідуальне сприйняття впливає наш досвід, так само на загальне бачення оточуючій дійсності спільноти впливає історичний досвід. Наш досвід історичний досвід сформував ціле покоління

“Homo Sovieticus“ з усіма перевагами і недоліками. Як тип свідомості, ідеологія сформувала ціннісні орієнтири і модель взаємодії. Однак, після розпаду СРСР і зміни економічної формації, переходу від планової економіки до ринкової. Цей тип мислення, і соціальні відносини були не актуальні. На сьогоднішній день, ми маємо людей котрі свідомо мріють бути частиною ЄС, але при цьому на рівні менталітету залишаються у СРСР.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Нерівність в Україні: масштаби та можливості впливу / за ред. Е.М.Лібанової. К.: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2012. 404 с..
2. Звіт Української соціологічної асоціації “Соціальні нерівності: сприйняття українським суспільством”, 2018.
3. Ринок праці та соціальний захист населення України: ретроаналіз, проблеми, шляхи вирішення: [науково-аналітична монографія] / В.В. Онікієнко. К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2013. 456 с.
- 4 https://www.youtube.com/watch?v=-Cf3qy_eO9c Перше пленарне засідання Конгресу Соціологічної асоціації України 2021.

Науковий керівник –
канд. соц. наук, доцент Борюшкіна О.В.

Калюжний М.

Державний біотехнологічний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИХОВАННЯ

Я вважаю, що на сьогоднішній день найактуальнішим питанням є виховання людини та манера його поведінки. Ще з раннього дитинства нас батьки вчать ввічливості, доброзичливості, охайності та простої доброти. Бо ми розуміємо, що все це пригодиться у майбутньому, буде простіше спілкуватися з людьми, заводити нові знайомства та легко орієнтуватися в навколишньому середовищі. Саме з цих, майже простих правил етикету, в середині нас і зароджується психіка, мораль та педагогіка.

Часом можна почути відгук про людину за типом "який він манерний". Манерність - це добре чи погано? І чи буває вона справжньою? Манерність - це певна поведінка, що характеризується підкресленням жестів, міміки, рухів. Основний недолік такої риси - відсутність простоти і природності в них. У зв'язку з цим рухи і жести можуть здаватися дурними і безглуздими. Складно дати однозначну відповідь на питання чи погано бути манерним. Манерність - це досить цікава якість. Вона може виділяти людину з натовпу в гарному сенсі цього слова. А може, навпаки, зіграти погану роль і виставити надто манерну особу на посміховисько. Сама по собі манерність не погана, якщо вона помірна. Найчастіше прояви манерності - це наслідування батьків або свого кола спілкування. Можна інколи розглядати манерність як брак виховання. Не виключено, що під її проявом ховається невпевненість у собі. Людина з